

גליון מס' 11 עורך: ד"ר עמי שקד, מפיקה: ריקי בן זיו

כתובת המערכת: "איגוד ינ"ר" - הקדש עולם שעי" ביה"ד להקדשות י-ם • ת.ד. 16130 ירושלים מיקוד 91161 •
טל: 02-6412970 פקס: 02-6422432 • www.ynr.org.il Email: iamfg@bezeqint.net

ירחון - "נישואין של אושר" • תפוצה: 60,000 עותקים. בבתי דין רבניים, מוסדות דת לרוונטיים, חברי איגוד מנויים לירחון וחברי "משימה בשנים"
שחתי גרפיקה והדפסה: דפוס עמירם מרכז שטנר 2 גבעת שאול ירושלים טלפון: 02-6525850

הבית היהודי

מאת: הרב שמחה כהן שליט"א

כתבות הקודמות בגליונות "נישואין של אושר" ציינו שאדם מתקשר לזולתו לא באמצעות מה שיש לו אלא באמצעות מה שאין לו. כתבנו שאחד הצרכים החזקים של גבר מאשתו, שתודה לו על כל פעולה שהוא עושה לבית ולמענה. אך לעומת צפיה זו של הבעל האשה ממעטת להודות לבעלה על פעולותיו למען המשפחה.

מדוע מתחוללת תופעה זו?

נראה שהנחיצות של הבעל לשמוע את הכרת הטובה מרעייתו נובע ממספר סיבות.

מהצורך שלו לשמוע ממנה שטוב לה והיא נהנית ממה שהוא עושה עבורה. כמו-כן הוא מבין את המילה 'תודה' הנאמרת על ידה במשמעות של "בלעדך לא הייתי מחזיקה מעמד", ואתה הוא זה המסוגל לספק את צרכי. בנוסף לכך, כיון שתודה אומרים לתורם ומתנדב ולא למחוייב, הרי בהכרת התודה של הרעיה הוא חש שהיא נותנת לו הכרה והסכמה להיותו 'מתנדב' תחושה שהוא כה זקוק לה מרעייתו.

בהבנה הרגשית של המילה תודה אנו מגלים הבדל בין בעל לאשתו. המילה 'תודה' גורמת נוחות ונעימות רבה למי שהודו לו. יש בכך תפילה על שכמו על כך שהוא עשה מעשה חסד מעבר למה שהוא היה חייב. יש בה במילה זו גם הכרה ביכולותיו המפליגות, וכן שהבחנו ושמו-לב למה שהוא עשה. אשה מבינה את המילה תודה כביקור הבעלה אמר לה בהבנה שהוא הבחין ושם לב מה שהיא עשתה עבורו או עבור המשפחה, בדומה להרגשה שהיא מנסה לקבל בשאלה שהיא מציגה לבעלה בעת שהוא אוכל-איך האוכל? המרק מלוח, לא? כדי לקבל תגובה מחמיאה ומשבתת את האוכל, ומעט כהצצה שעשתה טובה.

גבר מבין וחש את המילה 'תודה' במשמעות בעלת תוכן שונה, הוא מבין וחש את תודת רעייתו בעיקר שהיא מכירה בכך שהוא עושה דבר שאינו חייב לעשות. כלומר התנדב, ומעט בהרגשה שהיא הבחינה במעשיו. הסיבה לתפיסת המילה תודה בהרגשה שונה, נובע מכך שהאשה חשה את עצמה חייבת למשפחה ולכן בעיקר חשוב לה לודא ששמו לב למעשיה, הגבר אינו רוצה לראות את עצמו כמחוייב לכן הוא קולט בתחושותיו את המילה 'תודה' כמגנה את הרגשת המתנדב שלו.

מעצור רגשי-נשי לומר תודה.

לעומת צפייתו של הבעל לשמוע מרעייתו את מילות התודה על פעולותיו, היא אינה חריב-חבר או שכן, לעוד שהיא אינה חוסכת במילות תודה לחברה או שכנה שהטיבה עמה בדברים פעוטים.

אם נעמיק חשוב על התהליכים שהוזכרו בנין מדוע קיים אצל הרעיה מעצור נפשי להודות לבעלה. בעוד שלאחרים היא כן מודה. תודה אומרים למתנדב שאינו חייב-חבר או שכן, למי שחייב אין הכרח לומר תודה. כאשר בעל עושה דבר מה עבור רעייתו, והיא תאמר לו תודה, הרי לכאורה יש בכך הצהרה הפעם מצידה שהיא מכירה בעובדה שהוא התנדב ואינו חייב לה ממילא הוא אינו שותפה, תחושה שהיא כל כך סולדת ממנה וודאי שאינה רוצה לסייע לה.

האשה אינה זקוקה לתודה במשמעות דומה לצורך של בעלה, כיוון שהיא רואה את מעשיה למען המשפחה כחובתה וכדבר המובן מאליו, והחייב אינו מצפה שישודו לו על מילוי חובתו. אך היא זקוקה לקבל תגובה שתלמד אותה שבעלה הבחין מה היא עשתה. לכן היא מבינה את מילות 'תודה' שבעלה אומר לה במשמעות של "הוא שם לב מה עשיתי". בדומה לשאלה אשה את בעלה "איך האוכל? המרק מלוח לא?" תשובותיו החיוביות כלפי שאלותיה גורמות לה להרגיש שהוא שם לב למעשיה והתמקד בפעולותיה החיוביות המוצלחות.

בשינוי הזה בין הבעל לאשה אנו מבחינים בבעיה רגשית שנוצרה בין הבעל לרעייתו שאינה קשורה לרוע לב. כאמור הבעל מצפה להוקרת תודה. לעומת זאת במידה רבה לאשה יש מעצור נפשי להודות לבעלה, ובוודאי לא ברמה שהוא מצפה לה.

במצב זה של צרכים סותרים בין הבעל לאשה, כאשר הבעל מצפה לאמירת תודה ולאשה קשה לומר זאת, האשה היא זאת שיכולה להתעלות על מעצורה הרגשית ולהודות לבעלה מאד על כל דבר. היא גם תרויח מזה רבות, כיוון שמעל ומעבר שהוקרת התודה היא צורך רגשי של הבעל, היא מהווה ממריץ רב עוצמה לשותפות הבעל בפעולות הנדרשות לבית ולמשפחה. כתוצאה מכך הוא יחוש יותר ויותר קשר אליה וכן הוא יסייע עוד ועוד.

בנין הבית

מאת: הר"ג ראובן אלבו שליט"א
ראש מוסדות "אור החיים"
ורב שכונת בית ישראל ים ת"ו

כאשר ברח יעקב אבינו מפתח חרונו של עשיו אחיו והגיע חרנה, אמר לו לבן: "הרי אחי אתה ועבדתי חנם, הגידה לי מה משכורתך" (בראשית כ"ט ט"ו). על כך ענהו יעקב: "ועבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה" (שם פסוק י"ח). ועולה בענין זה קושיא. לכאורה, יכול היה יעקב אבינו ברוב חכמתו ותבונתו לנהל עם לבן משא ומתן ולהתמקח אתו על תקופת הזמן שיעבוד אותו בעבור רחל בתו. מדוע ללא שום ניסיון למקח וממכר הביע מיד נכונות לעבוד שבע שנים על מנת שיתן לו את רחל לאישה? וכי זמנו של יעקב אבינו זול כ"כ, שהרי כל ימיו לא מש מלמוד תורה ולא בזבז דקה אחת מזמנו לריק. מן הסתם, יעקב אבינו נקט במספר שבע לא מתוך זילות בזמנו היקר, אלא ההיפך, מתוך ששקל היטב מהו ערכה הסוגר על רחל. וענין העבודה שהסכים לעשות לבן, בשביל רחל "היה למהרה כמנהגם, שהיו נותנים מוהר לאב שיתן את בתו" (עיין ספורנו שם). בהצעה זו, רצה יעקב אבינו להביע ולהדגיש שני דברים חשובים. האחד, רצה הוא להשקיע לפום צערא. דהיינו, עשה יעקב חשבון והערכה של העבודה הקשה והמאמץ שישקיע, לפי ערכה של רחל בעיניו, וקבע את שיעור הזמן לשבע שנים. דבר שני, יעקב הבין כי ככול שהוא משקיע בעבודה קשה ובמאמץ רב בעבור רחל, הופכת היא להיות מהותית וחשובה בעיניו ובעבורו. ככל שאדם עמל ומצטער בענין חשוב, הופך אותו ענין להיות חלק אינטגרלי ובלתי נפרד ממנו, מגופו ומרגשותיו. את זה רצה יעקב אבינו להרגיש בעצמו, ולהעביר לנו מסר חשוב בנושא הנישואין ובנין הבית היהודי. ככל שהבעל משקיע מחשבה ומעשים מקרבים ומטפחים כלפי ובעבור אשתו ומשפחתו, כך יעלה ערכה של אשתו בעיניו וילמד להוקירה עוד ועוד.

כשקבע יעקב אבינו לעבוד שבע שנים אצל לבן בעבור רחל, למרות שיכול היה לקבל גם בעבור עבודה של מספר חודשים, בקש יעקב להפוך את רחל לחלק בלתי נפרד ממנו. מכאן יכולים אנו להבין טוב יותר את דברי הגמרא במסכת חולין שם נאמר: "ויותר יעקב לבדו, אמר רבי אלעזר שנשתייר על פכין קטנים. מכאן לצדיקים שחביב עליהם ממונם יותר מגופם. וכל כך למה, לפי שאין פושטין ידיהן בגזל" (חולין צ"א ע"א). כאשר העביר יעקב את נשותיו, ילדיו וכל אשר לו את מעבר היבוק "ישכח פכים קטנים וחזר עליהם" (רש"י בראשית ל"ב כ"ה). יעקב חזר לאסוף כלים קטנים שאינם חשובים, ואף סיכן עצמו בשל כך. והגמרא מפרשת לנו התנהגות זו בכך שלפי שצדיקים אינם עוסקים בגזל וכל מה שברשותם מגיע להם בעמל כפיים ובויעור, לכן מחבבים הם את ממונם ואין הם מזלזלים אפילו בדברים קטנים הנראים לכאורה כחסרי ערך. גם "פכים קטנים" מהווים סימבול לאורחות היושר ונקיות הדעת והמעשים של הצדיקים. אותו יעקב אבינו שחזר לאסוף פכים קטנים ששכח, הסכים, ללא היסוס וללא ויכוח, להשקיע שבע שנות עבודה ועמל בעבור רחל, על מנת שבגופו וברוחו ירגיש עד כמה נקשר הוא אליה באהבה ובאחדות. יתרה מזאת, ממונו שהגיע לרשותו נקי וזך ובלתי שום רב של גזל או רמאות, מזכיר לו ולנו איך צריך האדם לנהל ולהנהיג את כל מעשיו בנאמנות ובויעור, כפי שיעבד אצל לבן. ורוצה אדם בקב שלו יותר מתשעה קבין של חברו. דבר שאדם עמל עליו מתוך יגיעה והשקעה רבה, יש לו מעין מתיקות על הדבר. הרב חיים קנייבסקי שליט"א מספר שאביו, הסטיפלר זצ"ל, היה מקפיד בזמן הקמת הסוכה לא לזרוק את המסמרים העקומים, וגם אותם היה מישר ומשתמש בהם לסוכה. גם מסמר שנקנה בכסף נקי, ללא גזל, בקדושה ובטהרה, הוא חלק מזמנו היקר של הצדיק.

גם בנישואין הדבר דומה, ככל שאדם משקיע על מנת לפתח ולטפח את קשר הנישואין שלו עם אשתו ומשפחתו, כך הופכים הם לחלק בלתי נפרד ממנו. כך הופכים הם להיות **הוא עצמו**. אשתו של אדם איננה בחזקת עוזרת בבית, על מנת שהוא ישקיע עצמו בעבודות או בלימוד. אשתו היא חלק אינטגרלי ממנו, וככל שישקיע בה ובקשר הנישואין תשומת לב, אהבה ודברי קירוב ואחדות, כך גם ירגיש יותר ויותר שיכולה אליה ולעולמה הרגשי. מידת החסד שעל האדם להשפיע בתוך ביתו פנימה, כלפי אשתו, היא שתעמיק את תחושת השייכות ואחדות הנישואין. לא פעם קורה ואדם מאיר פנים ומרבה בעשיית חסדים מחוץ לביתו, אבל בשבוע למעונו הוא סר וזועף ואינו מוותר על כהוא זה. אדם כזה אינו ראוי להקרא איש חסד אף אם הוא גומל חסדים עם כל העולם (חזו"א) בנין הבית היהודי הוא זה בו משקיעים בני הזוג זה בעבור זה במידת החסד והקירוב המשפיעים על תחושת השייכות שהיא בבסיסה של ברית הנישואין.

נישואין ומשפחה: התפתחות במעגל החיים

לכלל בשלות רגשית ומוכנות נפשית למציאת בת זוג מתוך מחויבות עמוקה לחיי נישואין ומשפחה. זהו השלב של "על כן יעזוב איש את אביו ואת אמו" המקדים לזה הבא אחריו "ודבק באשתו והיו לבשר אחד" (בראשית ב' כ"ד).

שלב זה של הנכונות להתנתק ממשפחת המוצא על מנת למצוא בת זוג להקמת בית ומשפחה הינו שלב הפרוד בין דורות ההורים לדור החדש המתהווה לקראת זוגיות ונישואין. האדם נפרד מבית הוריו בו גדל והתפתח כשהוא מוכן לפתח קשר רגשי עמוק למטרות נישואין והקמת משפחה. זהו עדיין שלב בו יש "שניים", הגבר והאשה המיועדת לו, כשלכל אחד מהם מערך גנטי שונה, קווי מתאר אישיותיים שונים, רצונות, שאיפות, צרכים ומאווים. כל אחד מהם מהווה יחידה נפרדת לחלוטין, והם כמעט זרים זה לזו, אך עם הרצון, המוכנות והמחויבות ליצור תא- נישואין חדש. בענין זה מעניין לראות את פרושו של הרמב"ן על "על כן יעזוב איש את אביו ואת אמו וגו'" (בראשית ב' כ"ד)

אומר הרמב"ן: "וכאשר היה זה באדם הושם טבעו בתולדותיו להיות הזכרים מהם דבקים בנשותיהן, עוזבים את אביהם ואת אמם ורואים את נשותיהן כאילו הם עמם לבשר אחד... ויראה שאשתו קרובה לו מהם".

מצויד במוכנות, נכונות ומחויבות לנישואין פונה האדם לתהליך בחירת בת הזוג לנישואין. בתהליך זה מתקיימות מספר התפתחויות המובילות להחלטה להינשא. בתחילה מתעורר ענין מיוחד בבית הזוג המיועדת (מציאת חן). אלה נקבעים ע"פ מראה, אינטליגנציה, רמת השכלה, מעמד חברתי, אפיוני אישיות, רקע משפחתי וכדומה.

כאשר שלב זה עובר בהצלחה וקיימת מידה התחלתית של ענין משותף ומציאת חן הדדית עוברים השניים לתהליך של מעין משא ומתן על עמדות, ערכים, השקפת עולם וכדומה. השניים עורכים מעין השואה ביניהם על מרכיבים אלה, על מנת לקבוע אם קיימים בסיס משותף והתאמה לנישואין.

מכאן פונים השניים לבדוק האם קיימת ביניהם התאמה והבנה גם באשר לתפקידים עתידיים בחיי הנישואין והמשפחה. השניים בוחנים האם התפקידים שהועידו לעצמם משולבים לכלל הרמוניה. כאשר מוצאים הם התאמה גם בנושא זה, מתקבלת ההחלטה להנשא ודבר הקשר מפורסם ברבים.

לסיכום: המטלות והמשימות של שלב הקדם נישואין (ק"ן) המוביל להתקשרות הם:

1. ביסוס המחויבות לקשר הנישואין.
2. יכולת להתנתקות הולמות מבית ההורים, תוך שמירה על איזון מתאים בין אהבה וכבוד להורים, לבין הרגשות העמוקים שיש להפנות פנימה, לתוך קשר הנישואין.
3. יכולת להתקרבות רגשית כלפי בת הזוג המיועדת.

במאמר זה נתחיל לתאר בקצרה את השלבים השונים בהתפתחות תא הנישואין והמשפחה במעגל החיים. כשם שהתינוק עובר שלבים מוגדרים ומובחנים בהתפתחותו (ילדות, התבגרות, בגרות צעירה וכו') כך גם לזוגיות ולמשפחה שלבים שונים של צמיחה והתפתחות המחייבים בניה מתמדת, התמודדות עם שינויים, בעיות וקונפליקטים, ותנועה קדימה להשגת מטרות החיים. הכל בהתאם לסגנון החיים, מסורת המשפחה, השקפת עולם ומערכת ערכים.

קשר הנישואין איננו מהות סטטית המגיע "מוכן להפעלה" כמן משמיי, אלא הוא משתנה מעת לעת, פושט צורה ולובש צורה, ונע קדימה בהתמדה תוך מעבר משלב אחד למשנהו. בני הזוג המגלים מחויבות הדדית ועמוקה לברית הנישואין יפעלו במשותף להשגת מטרות המשפחה: כנון וחיזוק תא הזוגיות, הבאת ילדים לעולם, העברת מורשת של חינוך וערכים לילדיהם, והכנתם לחיים עצמאיים וכדומה. זוהי המהות העמוקה והאמיתית של "עזר כנגדו". זה כנגד זה צועדים בני הזוג יחדיו במסלול החיים מתוך שותפות ותחושת מחויבות לקשר הנישואין, למשפחה ולקהילה. כמאמר הכלי יקר:

"לפיכך אעשה לו עזר... אז יהיה כל אחד לעזר ולהועיל אל השני ויהיו זה כנגד זה פונים פניהם זה לזה. כי זה מורה על האהבה וגו'". (כלי יקר בראשית ב' י"ח). לפיכך, "זה כנגד זה" כוונתו שבני הזוג יחדיו, ומתוך שותף פעולה מלא פועלים למימוש מטרות ומשימות הזוגיות, הנישואין והמשפחה.

לכל אחד משלבי התפתחות תא הנישואין והמשפחה ישנם מספר מטלות ומשימות שהגשמתם תביא להשגת תפקוד הולם והתפתחות בריאה. השגים התפתחותיים בשלב מוקדם של הזוגיות מספקים תשתית איתנה להתפתחות חיי הנישואין בשלבים מאוחרים יותר. לדוגמא, פיתוחה של תקשורת ברורה עם יכולת להבעה פתוחה של רגשות וצרכים, כבר בשלב מוקדם, מהווה בסיס איתן ליכולתם של בני הזוג לתקשר ולפתור אי הסכמות וקונפליקטים גם בשלבים מתקדמים של חייהם המשותפים. נבחין בשישה שלבים אופייניים בהתפתחות תא הנישואין והמשפחה במעגל החיים:

1. שלב ההתנתקות מבית ההורים לקראת מציאת בת הזוג, והתקשרות בברית הנישואין והקמת בית חדש.
2. שלב יצירת קשר הנישואין כבסיס להמשך ההתפתחות.
3. שלב התרחבות המשפחה: הבאת ילדים, גידולם וחינוכם.
4. שלב עזיבת הילדים את קן המשפחה (לקראת לימודים, נישואין וכדומה).
5. שלב הפוסט הורות: בני הזוג חוזרים ללבדיות הזוגית שלהם (להיות לבד) לאחר שהילדים כולם עזבו את הבית.
6. הזוגיות והנישואין בגיל הבגרות המאוחרת.

השלב הראשון: ההתנתקות מבית ההורים
שלב מקדים לכניסה לברית הנישואין הוא זה בו האדם מגיע

בירחון הבא נמשיך אי"ה ונפרט את המשך השלבים בהתפתחות

תא- הנישואין והמשפחה.

נישואין שני עולמי

כן - אנו זקוקים להעשרת הזוגיות. אך - לא תמיד יש את הזמן והמקום המתאים. יש - אלטרנטיבה, ירחון "נישואין של אושר" מגיש בפניך מגוון רחב של מאמרים, העוסקים בחיי הנישואין והמשפחה מאמרים אלו נכתבים ע"י אנשי יהדות ואקדמיה העוסקים בנושא. דמי מנוי שנתי סך 75 ₪ - העלון יישלח ישירות לביתך. במנויך הינך תורם למוקד ינ"ר ומסייע למשפחה נוספת בהעשרת הזוגיות וחיי משפחה.

להרשמה נא לפנות להנהלת האיגוד בטלפון: 02-6412790

המעוניינים להקדיש את הירחון לרפואה / להצלחה / ליום הנישואין וכדומה... מוזמנים ליצור קשר עם הנהלת "איגוד י.נ.ר."

המעוניינים לשלוח שאלות הלכתיות למדור "מבט הלכתי" / השקפתי בנושאי נישואין ומשפחה. או רעיונות למדור "נקודה למחשבה" או תגבות / הערות / הארות ל"ירחון נישואין של אושר"

מוזמנים לשלוח בכתב ברור לת.ד. 16130 ירושלים מיקוד 91161 או לפקס: 02-6422432 e-mail: iamfg@bezeqint.net
בבקשה לציין שם כתובת וטלפון לצורך תיאום.

דואר חוזר

ביקורת וקבלה

מכירים בחסרון, מוכנים לשאת אותו ולהתחשב בו. ישנם דברים בן הזוג שאותם אי אפשר לשנות ועל כן העיצה היחידה היא לקבל אותם בחן. זה מה שיש. במשמעות של לחיות עם זה ולעשות עם זה את הטוב ביותר שאפשר במסגרת המגבלות.

הרבה פעמים קורה שנישים צעירות וגם גברים מגלים תכונות אצל בני זוגם שאינן לפי רוחם. וכאשר תכונות אלו אינן מתאימות לתמונה האידיאלית שיצרו וציפו מבן זוגם- הם מסתערים על בן הזוג ומשתדלים לשנות אותו. כותב על כך הרב וולבה לכלה הצעירה- "וגם לטובתו את מכוונת, כי לדעתך יהיה ממש מושלם אם בנקודה אחת ישתנה מעיקר. ודעי לך- כל ניסיון לשנות תכונות (של בן הזוג) עתיד להיכשל ויביא לך אכזבות ולו למרירות. מחכמת הנשים הוא גם לדעת להשלים." והשלמה זו קבלה של בן הזוג כמכלול שלם והיא הבסיס לתמיכה בבן הזוג גם כשגה.

אין פגיעה גדולה מזו לבן הזוג שאין מקבלים אותו. חוסר קבלה זו ביקורת תמידית, זה הדבר שמאלץ את בן הזוג להסתיר את האני האמיתי שלו. ולא מאפשר לו להשקיע את עצמו בקשר. צריך הרבה אומץ להישאר קרוב ולהשקיע תחת מטח של ביקורת. בדרך כלל נדחף בן זוג כזה אל מחוץ לדלת הנישואין, לפחות מהבחינה הרגשית..

לפני שנים רבות בעת טיול על אחד החופים, מצאתי אבן יפה, עגולה ומושלמת מצידה האחד, ושבורה וחסרה מצידה השני ובהבזק של רגע הבנתי שהאבן היא לא בלתי מושלמת ויש בה בעיה, אלא, שזו עצם צורתה והשבר שבה הוא חלק בלתי נפרד מעצם עצמותה, עובדת חיים. בלעדי שבר זה, היא לא תהיה האבן הזו כי אם אבן אחרת לחלוטין... קבלת בן הזוג מהווה שינוי רב עוצמה ביחסים. הקבלה, מאפשרת למצבים של שמחה, שלום ואחוה להיכנס לבית באופן כזה, שכל חסרון נראה לעומת איכויות אלו כמשני. אכן, האבן שבורה בצידה השני אך, אפשר לחיות עם השבר הזה, מתוך השלמה עם חוסר השלמות שבעולם הזה. קבלה זה לא להסתכל על בן הזוג בצורה שיפוטית, אלא לפתח את היכולת שלי להכיל אותו, את חוסר האונים שלו, את הצרכים שלו ואת המגבלות שלו. למרבית הפליאה בסופו של דבר היא זו שמאפשרת לבן הזוג את החופש לשנות את התנהגותו במידה והוא מחליט שהוא רוצה בכך. אם נציץ שוב בסיפור של נאוה, נגלה כי שמוליק השתמש בכספי המשפחה כדי לרצות את נאוה, ולגונן על עצמו ועל יחסיהם מפני ביקורתה וחוסר שביעות רצונה. האם כוונתו הייתה להיטיב עם נאוה ועם הקשר? בהחלט כן. אם כך מדוע לא תיקח נאוה את הכוונה הטובה ותשמח בה, מדוע שלא תקבל אותה בחן.

אם שמוליק לא לומד עם הילדים כפי שנאוה הייתה רוצה, כדאי להתבונן האם הוא תורם לילדים באופן אחר?.

נאוה לא אחראית על שמוליק, כפי שהיא מציגה זאת, היא אולי בחרה לקחת את האחריות על ראשה, כפי שהיא מתלוננת, אך האם זה מתפקידה להשגיח על האופן שבו הוא מנצל את הזמן, או על השגיאות שהוא עושה בעבודתו? האין זו זכותו של כל אדם להתמודד עם קשיי הפרנסה ועם שגיאותיו בדרכו שלו?.

ובנוסף לכך אם נאוה תמשיך לקבל את שמוליק על חסרונותיו ולדעת שהוא עושה כמיטב יכולתו, היא תיתן אפשרות לשתוף השלישי (הקב"ה) הסמוי שבקשר, להיכנס לביתם ולחמם את לב כל היושבים בו.

נאוה ושמוליק, חיים מזה שנים ברכבת שדים רגשית, שמסילותיה מתחלפות לסירוגין בין מריבות לפרידות, בין הבטחות ואידיליות זמניות. עליות ומורדות תלולים היו מנת חלקם מזה שבע שנים, ויחד איתם בעגלה העמוסה לעייפה של חייהם, מיטלטלים ילדיהם תפוחי הלחיים שעניינם התמימות מעידות עליהם, כי אין הם מודעים כלל למצב הרעוע של משפחתם.

נאוה באה לבד לשעת הייעוץ, היא לא רוצה לוותר על שמוליק, "עברנו כבר הרבה ביחד, הלכתי אחריו במסירות נפש לכל אשר הלך, והילדים... צריכים אבא..." היא אומרת, ומציצה בתינוק שנס את שנת הבוקר שלו בשלווה בעגלת התינוקות... "אני מבולבלת ועצובה. היו בינינו כבר כמה פרידות אך בכל פעם חזרנו בתקווה מחודשת שהפעם אולי נצליח, ואני לא מצליחה..."

"מה מפריע לך"? אני שואלת את נאוה.

"מה מפריע לך?!" היא מתחילה לחשוב, "הרבה דברים מפריעים לי", היא פורצת בדיבור מהיר מהתרגשות. "אני לא יכולה לסמוך עליו, אין לנו מספיק פרנסה, והוא מבזבז כסף ללא כל חשבון".

"על מה הוא מבזבז כספים?!" אני שואלת ונאוה מספרת שהוא קונה לה מתנות יקרות ומיותרות, ולעצמו סיגריות. "מה הוא צריך את הסיגריות היקרות האלה, הרי יש לנו כל כך הרבה חובות והמשפחה נאלצת לעזור לנו באלפי שקלים כל חודש".

"הוא אמנם אדם מקסים", היא ממשיכה ואומרת, "אבל הוא לא בנוי, אולי יש לו רצון טוב, אבל זה לא בא לידי ביטוי במעשים! , הוא פשוט לא יודע להציב מטרות. אין לו שום כוון ודרך. ובגלל זה הכל על הראש שלי! אני צריכה להשגיח עליו, שילמד עם הילדים, שיעבוד ולא יבזבז זמן, שידבר דברי תורה ליד השולחן בשבת וכזוה לא קורה, אני מרגישה דיכאון וחולשה נפשית, ותוך דיבור היא שמה את ידה על לוח ליבה. נאוה בדילמה. מצד אחד היא לא מסוגלת לקבל את שמוליק אינה סומכת עליו או מעריכה אותו, ומצד שני היא לא מוכנה לוותר עליו. ככל שהיא מתלוננת יותר ומתרוקנת מכעסה, היא מוצאת את עצמה מתבוננת יותר ויותר על עצמה. "אני בעצם מאוד ביקורתית" היא אומרת בחיוך מריר, בסופו של המפגש, "אני שמה לב שאני כמו שוטר והוא חיב לי דין וחשבון, אולי בגלל זה הוא מבזבז כסף כדי לקנות לי מתנות ולפצות אותי, כי אני כל כך הרבה כועסת עליו? . ובסך הכל אני לא יותר טובה ממנו הוא בזבז חסר כוון וצורה ואני אשת משטרה ומשרד חקירות. ממש זוג מן השמיים", היא אומרת בצניניות.

בסיום הפגישה החלטנו בינינו שבמשך השבוע הבא תסתכל נאוה על הצדדים הטובים שבבעלה ותרשום אותם לפנייה. במשך השבוע גילתה נאוה בבעלה צדדים טובים שלא שמה לב אליהם קודם לכן, והביאה למפגש שבינינו את הרשימה בכדי להקריאה לפני בשמחה.

* * * * *

לכולנו יש את הצד האפל והנסתר של אישיותנו, אך רובינו מתעלמים מצד זה ומעדיפים להביט במראה מייפה ולראות את עצמנו באור חיובי. אנו מהללים ומשבחים את מידותינו או כשרונותינו או את משפחתנו, בעוד בן הזוג עומד תחת זכוכית המגדלת של השיפוטיות. ואולם, דבר אחד עלינו לדעת והוא- כשיש שיפוטיות אין קבלה.

אנו אמורים לקבל את בן הזוג כמכלול שלם שיש בו כמובן, כמו בכל דבר, גם חסרונות. כשאנו מקבלים את החלק שאי אפשר לשנותו, אין אנו אומרים בזאת שאנו אוהבים את החיסרון ומתלהבים ממנו, אלא, שאנחנו

מחלקה מיוחדת למגור החסידי

שרותי מוקד ינ"ר

◆ יעוץ והכוונה בנושא זוגיות ומשפחה.

◆ יעוץ הלכתי או משפטי בעניני בתי דין רבניים בישראל.

◆ הנחיית הורים ויעוץ חינוכי.

בימי א'ה' בין השעות: 10:00-18:00

מוקד לילה בין השעות: 18:00-24:00

מוקד ינ"ר- יעוץ נישואין ראשוני.

מוקד התנדבותי ארצי ליעוץ אישי זוגי ומשפחתי.

המוקד נותן שירות ארצי בהתנדבות לכלל האוכלוסייה

בנושאים אישיים זוגיים ומשפחתיים, ע"י הנחיה ויעוץ ראשוני,

הפניה לאנשי מקצוע המומחים בתחום בכל הארץ לפי אזור מגורי הפונים.

המוקד בפקוח ועד רבנים ואנשי מקצוע מומחים ומטפלים בתחום הנישואין והמשפחה.

ת.ד. 16130 ירושלים מיקוד. 91161 | www.ynr.org.il | Email: iamfg@bezeqint.net

ההבדל בין רצון לצורך

תני לי הערכה בכך שאת מכבדת ועושה את רצונותי, גם אם הם לא כל כך הגיוניים, או מובנים. בסך הכל לא אכפת לי באמת מהסכנו"ם או מהגיון. מה שאכפת לי באמת, זה להרגיש שמישהו מעריך אותי, ונותן חשיבות לרצונותי ולדעותי...."

לאנשים רבים ישנם צרכים שונים שהם לא מבטאים. הם למדו לבטא רק את הרצונות הגלויים על פני השטח.

הצורך הוא הדבר האמיתי.

הרצון- הוא מסר שאנחנו יכולים להצהיר עליו, לעיתים ברור ולעיתים לא ברור, ולא הגיוני, שפורץ אל פני השטח.

אני צריך תשומת לב, לכן אני צועק. אני לא רוצה באמת לצעוק, אבל אני לא יודע איך לבטא את הצורך שלי בתשומת לב, לכן - אני צועק.... למשל- אשה אומרת לבעלה בטלפון: "אני רוצה שתחזור מיד הביתה מהעבודה, כדי לצאת איתי לקניות".

זהו הרצון שלה, שהוא בהחלט לא סביר מול הלחץ הגדול שיש לבעלה בעבודה, אבל היא צועקת אותו בקול גדול, שמתחתי נמצא המסר: יש לי צורך להרגיש שאני לא לבד. אם תוותר כרגע על העבודה, למרות הלחץ כדי להיות איתי - אקבל מענה לצורך שלי. אם תסרב - ארגיש עוד יותר בודדה, וייתכן שהצעקות יעלו לעוצמה גבוהה יותר.

אם התגובה של הבעל תהיה: " מה קרה לך ? לעזוב את ישיבת ההנהלה שיש לי כדי לבוא איתך לקניות? אני לא מסוגל להבין את הקריזות האלה.... כזה חוסר התחשבות..."

תגובה כזו מתכחשת ומתעלמת בלא יודעין, לצורך העמוק של אשתו, ולא מנסה אפילו לרדת לשורש הדברים.

אבל אם הוא יחשוב לרגע, לפני שהוא עונה, ויבין שזהו ביטוי רצון חריג מצידה. הרי בדרך כלל היא לא מבקשת בקשות "קפריזיות" שכאלה. סימן שיש לה כאן איזה צורך מיוחד, שהיא בעצמה אינה מסוגלת להבין או לבטא.

לכן, התגובה המועילה תהיה: אני מבין שקרה היום משהו, שאת בודאי רוצה וצריכה לספר לי. אני מבטיח לך שמיד אחרי שתסתיים ישיבת ההנהלה נלך לאכול משהו ביחד, נשב, ותספרי לי הכל על כך. את חושבת שתסתדרי עד שעה שש?"

בעצם התשובה הזו עצמה- הבעל כבר ענה לצורך העמוק של אשתו. הוא הראה לה שהוא מבין שיש כאן משהו מתחת לפני השטח, שהוא מבין שהיא בטאה כלפי חוץ משהו הרבה יותר עמוק ופנימי שמציק לה.

אם נלמד לזהות אילו צרכים מסתתרים מאחורי ההתנהגות של בני זוגינו, ונלמד להגיב לצורך הפנימי- ולא לביטוי שלו כלפי חוץ, שעלול להראות בוטה- אנחנו עשויים לחסוך לעצמנו הרבה שעות של ויכוחים מיותרים ומתחים שבעצם אין כל סיבה שיווצרו.

לפעמים, כאשר אנו שומעים צעקות שבוקעות מהבית השכן, אנו כמובן אוטומים את אזנינו לבל נתערב בעניינים לא לנו. אבל, למרות שעשינו הכל כדי להיות "בסדר", לפעמים חודרים לאוזנינו תכנים של מריבות הגורמים לנו להיות מופתעים ביותר.

משהו כמו - "את אף פעם לא מסדרת את הסכנו"ם במגרה של הסכנו"ם אני רוצה שמהיום, תסדרי כל פעם את הסכנו"ם במגרה!?"

או- "אני רוצה שבבית הזה יגהצו את החולצות שלי מיד כשהן יוצאות מהכביסה!!"

ואנו לא מאמינים למשמע אוזנינו. קשה להאמין שזוג השכנים הנכבד והנחמד שגר בדלת ממול מסוגל לצעוק צעקות רמות כל כך, אודות דברים כל כך פשוטים וחסרי חשיבות. מה עוד שהצעקות נשמעות רמות מאוד, חודרות פלדלת, והווליום שלהן בהחלט חסר פרופורציה לתוכן. מה קרה !! מה גורם לאדם חביב ומיושב להתפרץ פתאום בצעקות אודות דבר שאינו מצדיק מהומה כזאת ?

לפעמים הצועק או הצועקת אינם מבינים את הסיבה, ולאחר זמן מה גם מרגישים נבוכים בגלל ההתפרצות חסרת ההגיון. הם מתנצלים ונרגעים, אבל אחרי יומיים קורה דבר מאוד דומה בקשר לסיבה שטותית אחרת. מה המפתח להבנת העניין, ולפתרון שלו ?

המפתח נעוץ בהבנת ההבדל בין רצון לצורך.

לאנשים יש צרכים פנימיים עמוקים, שהם אינם יודעים כיצד לבטא אותם. לפעמים הם בכלל לא מודעים להם. ככל שאדם רחוק יותר מעצמו, הוא ידע פחות מה הם הצרכים העמוקים שלו. הוא גם יבין פחות, כמובן, מהם הצרכים העמוקים של בת זוגו.

למשל - ייתכן מאוד שלאותו שכן נכבד ונחמד, יש צורך הולך וגובר בהערכה מצד בני ביתו, בעקבות תקופה קשה שיש לו בעבודה. היחסים בינו ובין הבוס נפגמו כתוצאה מחילוקי דעות מקצועיים כלשהם, והוא מרגיש שהבוס איננו מעריך אותו יותר כפי שהיה בעבר. כתוצאה מזה נולד צורך גדול (לפעמים- ממש קיומני) בהערכה, ובאישור - ש"אני עדיין שווה משהו". הצורך הפנימי הזה עדיין לא הגיע לרובד המודעות של אותו אדם. מדוע? כי ההודאה בכך שאני צריך אישור והערכה כואבת כל כך, שאיני מסוגל להביא את הצורך לידי מודעות.

הרגשת החולשה, החשש וחוסר השליטה בדברים רוחשת אצלו מתחת לפני השטח, ומתפרצת לכדי ביטוי במקום הטבעי, בבית. היא יכולה לעלות ולהתפרץ על כל שטות שקשורה להרגשת שליטה כלשהי כמו לסדר את הסכנו"ם במגרה, או לגהץ את החולצות מיד לאחר הכביסה. הוא אומר שזה מה שהוא רוצה - אבל בעצם הוא משדר (בתנאי שבת הזוג מסוגלת לקלוט) "יש לי צורך בהערכה. אני חייב לחוש שעדיין יש לי שליטה כלשהי בדברים, ושהכל לא נשמט לי מתחת ידיים. אגא, אשתו,

חסכון ונישואין

החלה ההרשמה למחזור חדש של קורס מנחי נישואין ומשפחה

❖ גברים/נשים – ירושלים ❖ נשים – אזור המרכז

המכון מציע לימודים ייחודיים המשלבים כלים מקצועיים לצד אווירה נעימה ברוח התורה והיהדות ע"י סגל רבנים ואנשי אקדמיה מומחים בתחום הנישואין והמשפחה:
הרב שמחה כהן שליט"א, ד"ר עמי שקד, ד"ר אלחנן בר-און, ד"ר נפתלי פיש, ועוד...
לבוגרי/ות הקורס בהצלחה תוענק תעודה מ"המכון הישראלי ללמודי נישואין ומשפחה"
עם זכאות להשלמה וקבלת תעודה ממשד החינוך.

הקורסים מוצגים בארבעים כיתות נפרדות

לפרטים והרשמה: 02-6413242 נייד: 058-915978

אתר המזמחים במקצועות הנישואין והמשפחה.

האתר מכיל מידע אודות: איגוד י.נ.ר, המכון, מוקד י.נ.ר, ומאגר אנשי מקצוע העוסקים בתחום הנישואין, חומר עיוני וכדו'
האתר מאגד בתוכו מספר גופים שחברו יחד למטרה משותפת אחת והיא לחזק את מוסד הנישואין והמשפחה בישראל.

כתובתנו באינטרנט: www.YNR.org.il

כלי הנשק הפרימיטיבי

לעומתו דניאלה מגיבה כי היא עושה הכל בכדי להשביע את רצונו "אך שום דבר אינו עוזר".

יצחק התבקש לומר לאשתו דבר מסוים אחד שיכלה היא לעשות עבורו כדי לשפר את הרגשתו, דבר ממשי שהוא בר ביצוע וישמח אותו, יצחק חושב ולאחר מכן עונה "אם היא נשואה לי 30 שנה ועדיין לא יודעת מה אני רוצה, סימן שלא איכפת לה ממני".

הדוגמה הזאת מראה לנו כי יצחק עדיין דבק בהשקפה פרימיטיבית ילדותית שלא זכה עוד להשתחרר ממנה. הוא רואה את אשתו כאמו המנסה לדלות ממנו באופן אינטואיטיבי את רצונותיו וצרכיו, "הוא עדיין תינוק בעריסה שלמד להתלונן במקום לצווח". זיכרונות הילדות עשו עליו רושם וחותרם עמוק המעכב את התפתחותו התקשורתית. יצחק שכח שהוא כבר אדם גדול ושההסדר שהיה לו עם הוריו אינו יכול לפעול בבגרותו מאחר וצרכיו נעשו מורכבים יותר בפרט בחיי הנישואין. יש גם להבהיר ליצחק שאשתו איננה אמו.

יתרה מזאת, יצחק פתאום מגלה שלא די שאשתו אינה גוחנת מעל "עריסתו" ומספקת את צרכיו, אלא אפילו יש לה צרכים ודרישות משלה. היא לא ידעה כיצד לגרום לבעלה אושר או להבין את הבעותיו ויללותיו ולכן התחילה במשחקי ניחוש. לדוגמה: "האם התכוונת לזה?" "רצית להגיד משהו?" "אתה כועס או הכל בסדר?" וכו'. **בני-הזוג צריכים לדבר, לומר זה לזו מה הם צריכים בלי רמזים, הבעות, או שפות אל-מילוליות.** אחרת אין פלא שאהבה ושיתוף הפעולה מתפוגגים ובמקומם מופיעים הזעם ומאבקי כוח כאשר כל אחד מבני הזוג בשיטותיו מנסה לאלץ את השני לספק את צרכיו.

לסיכום: יש להמליץ לכל אחד מבני-הזוג לבדוק את עצמו עד כמה הצליח להתנתק מדפוסי החשיבה הילדותית באופן כללי, ובפרט, מן הראוי שיבדקו, לפני שהם משמיעים הערות פוגעניות ובקורת, מהיכן הן נובעות. זאת על מנת שבמקומן יוכלו להביע בפתירות ובהירות משפטים המביעים צרכים ורגשות.

דבר מצוי הוא, שבני-הזוג מתוך יאוש או מצוקה שחווים במהלך הנישואין נוקטים בתכסיסים שליליים. זאת בכדי לאלץ את בן-זוגם למקד את תשומת הלב שלו אליהם ובכך חושבים לגרום לבן-זוגם לאהוב אותם יותר.

הם נוקטים בדרך של בלימת רגשות החיבה שלהם ונעשים מרוחקים מכפי שהיו עד כה.

הם נעשים רגזנים וביקורתיים, הם תוקפים ומאשימים. הם מיידים אבנים מילוליות מתוך ניסיון נואש לגרום לבן-זוגם לשים לב אליהם ולנהוג בהם בחמימות. לדעתם אם יכאיבו לבן זוגם במידה מספקת, הוא עשוי להיות בן זוג אוהב.

השאלה, מאוד מעניינת, מה בעצם הטעם לסברתם של אנשים אלו? מדוע בני-זוג מהסוג הזה אינם אומרים זה לזו בשפה ברורה מה הם רוצים?

חשבתי אולי התשובה נעוצה בדפוסי חשיבה פרימיטיבית וילדותית שהורגלנו אליה עוד בשחר ילדותינו.

עוד בינקותנו ואפילו בשנות ילדותנו המוקדמות לא חייכנו במתיקות ובחתיבות אל הורינו כדי לדרבן אותם לספק את צרכינו או לטפל בנו. וגם לא דברנו ולא הבהרנו בדיוק מה מציק לנו. לא השתמשנו במלל (כלי שלא היה אז ברשותנו), אלא פשוט פתחנו את הפה וצווחנו עד שקבלנו את מבוקשנו. וכך למדנו במהרה שכל שנרים את קולנו, כך נשיג מהר יותר את מבוקשנו, יש לציין שכולנו עשינו זאת בהצלחה. ההצלחה של הטקטיקה הזאת הפכה לדפוס חשיבה ולחלק מזיכרון הילדות שלנו, הזיכרון הפרימיטיבי שלנו, שטרם השכלנו להשתחרר ממנו גם לאחר שלמדנו לתקשר ולהשתמש בשפת המלל.

דוגמא להתנהגות זאת אנו רואים במקרה שלפנינו: יצחק ודניאלה (שמות בדויים) נשואים כבר 30 שנה, יצחק טוען כי אשתו "אף פעם אינה חושבת עליו" ולחזק את טענתו הביא הרבה דוגמאות לכך.

חדשות המכון

הקורס מועבר ע"י רבנים ואנשי מקצוע. הקורס לגברים יפתח אי"ה בחופשת "בין הזמנים" - קיץ תשס"ד.

ההרשמה לקורס גישור בעיצומה: הגישור הוא הליך ליישוב סכסוכים בדרך של הידברות. כיום, ישנה מודעות גדולה יותר להליך זה והשימוש בגישור רווח ביותר. כמו כן, מקובל להשתמש בגישור בכל תחום. קורס זה מיועד לעורכי דין / טוענים רבניים, אנשי חינוך ולכל המתעניינים בתחום ורואים בו גישה לחיים.

סגל אקדמי:

הרב שמחה כהן שליט"א, הרב חן גלזמן שליט"א, ד"ר עמי שקד, ד"ר אלחנן בר און, ד"ר נפתלי פיש, עו"ד אשר רוט, מר אברהם כ"ץ (MA) ד"ר חנה קטן, ד"ר רבקה קליין ועוד.

למידע נוסף ולהרשמה ניתן להתקשר למשרדי המכון

בטלפון: 02-6413242

בשעות הערב ניתן להתקשר לנייד: 058-915978

המכון הישראלי ללמודי נישואין ומשפחה מקיים לימודים ייחודיים ומקצועיים המשלבים כלים מקצועיים לצד אוירה נוחה ונעימה ברוח התורה והיהדות.

במסגרת המכון ניתן להשתלם במגוון נושאים ותחומים הרלבנטיים לחיי הנישואין והמשפחה:

התכנית להכשרת מנחי נישואין ומשפחה: תכנית המכשירה אנשי מקצוע בתחום הנחיית נישואין ומשפחה. משך הקורס 620 שעות וכולל לימודים תאורטיים - עיוניים ועבודה מעשית. הקורס מועבר לגברים ונשים בנפרד.

ההרשמה לקורס חדש בעיצומה למסיימים בהצלחה בנוסף לתעודת ההכשרה מטעם המכון תנתן האפשרות לתעודה מטעם משרד החינוך.

קורסים להכשרת מדריכי חתנים / כלות: קורסים המיועדים להכשרת מדריכים לחתנים וכלות ולהעשרת מדריכים בפועל. בקורס מועברים היבטים תורניים - השקפתיים ומקצועיים על ההכנה לחיי הנישואין והתמקדות בשנה הראשונה לחיי נישואין.

שלום בית = איכות חיים בריאת האשה מן האיש המשך ...

ונגיע להתבזות עלינו להדגיש ולפתח בעינינו את יתרונותיו של בן הזוג ולראות אותו באור חיובי כמה שיותר בבחינת "על כל פשעים תכסה אהבה" אמנם השאיפה האמיתית היא להגיע למצב של "והיו לבשר אחד". אבל עם כל זאת צריך קצת - מרחק. אותו מרחק יכול לרענן את הקשר וליצור הזדמנויות של הפתעות נעימות בחיי הזוג.

ועוד למדנו מ-"וישן" שצריך להשתדל לא לתפוס את בן הזוג "על-חם" כשאחד הצדדים נמצא לפעמים במצבים שאינו מעוניין שהשני יראה אותו בכך אל לנו להפתיע אותו ולביישו.

הזהרה הקדושה הדגיש נקודה זאת בהשוואה נפלאה על משה רבנו ע"ה והשכינה הקדושה. שואל הזהר על הפסוק "ולא יכול משה לבוא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן וכבוד ה' מלא את המשכן" (שמות מ') מפני מה לא יכול משה לבוא אל אהל מועד? כי שכן עליו הענן! כביכול השכינה הקדושה הייתה בתוך האהל מתקשטת לכבוד עם ישראל, ולא יפה שמשה יכנס לאהל בשעה שהשכינה מתקשטת, כמו שלא יפה שהבעל יכנס לחדר בשעה שאשתו מתקשטת שם בשבילו!!! הרי שגורם ההפתעה בין בני הזוג כל כך חשוב, והחידוש והגיוון הוא יסוד בקשר של בינו לבינה. נמצאנו למדים - הקשר האמיתי צריך להיות קצת יותר בקלילות ובהתחשבות ולא "בכבדות" ובחזירה מיותרת לתחום הפרט ולחולשותיו.

במאמר הקודם הסברנו את הפסוק "זכר ונקבה בראם ויברך אותם ויקרא את שמם אדם ביום הבראם" (בראשית ה') שהאדם נקרא "אדם" רק כאשר הוא נשוי, רק כאשר מתחתנים מתחילים להגשים את החיים האמיתיים ואת צלם האלוקים שבנו.

כעת, נתבונן בפסוק השני שציטטנו לעיל "ויפל ה' אלוקים תרדמה על האדם וישן וייקח אחת מצלעותיו..." (בראשית ב' כ"א) למה נכתב בתורה הרגע ההיסטורי של ההפרדה "וישן"? מה היה הצורך לתרדמה בשעה מיוחדת זו? הרי מן הראוי היה "להנציח" את הרגע ששינה את כל תפישת הזוגיות בכל האנושות, ודווקא ברגע זה נרדמו? הרי לכאורה "התפספס" משהו בקשר של בינו לבינה.

כדי להבין זאת פתח לנו רש"י צוהר נפלא על עניין זה! "וייקח וישן - שלא יראה חתיכת הבשר שממנו מתבזה עליו". רש"י גילה לנו שישנו דבר שכנראה חשוב יותר מלהנציח את אותו רגע "פרטיות"! ישנם רגעים בחיי הזוג שצריך "לישון"! אל תתמקד במומים של השני! הרי, אין איש מושלם, ואין אישה מושלמת, כולנו חסרים ועלינו להשתפר. אבל בינתיים, אל נבליט את חולשותינו, נשתדל לתקן אותם, שאם לא כך - נתבזה ונתגנה זה על זה והקשר יפוך למעיק. זאת ועוד, לא לנסות לחפש ולנבור בתוך אישיותו של בן הזוג כי אנו עלולים לגלות דברים שליליים

לברור הרצאות וסדנאות טל': 066-313103 כתובת באינטרנט: www.kavas.co.il

מבט הלכתי / השקפתי

הכתובת הלכתית בנושאי נישואין ומשפחה
מאת: הרב חנוך חן גלזמן מדר"ר תחנים ומנהל נישואין ומשפחה
טל' 058-307462 נייד: 02-6422042

ובפרט המשפיע שפע כלכלי, חינוכי, לימודי ורוחני עליהם. כן חייבים הם לכבד את בן או בת הזוג של ההורה הביולוגי שלהם מדין כבוד ההורה עצמו, ידועים דברי חז"ל שכל המלמד בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו, בד בבד חייבים הם להכיר בהורה הביולוגי שאינם חיים במחיצתו כהורה וכנשוא מצוות כיבוד אב ואם.

החיכוכים הנלוים לקשיים אלו יכולים לעוות ח"ו את צורת הבית כולו שממילא רווי קשיים ונבנה על חורבות זוגיות קודמת. ילדים זקוקים לחוש שייכים, לבנות את זהותם העצמית, לדעת מאין הם באים. וזאת על מנת לדעת לאן הם הולכים. חוסנם האישי תלוי בכך.

טלטלות בהכרת זהותם ההולכת ומגבשת בגיל "העשרה" יכולות להשפיע באופן שלילי להתפתחות זהותם העצמית ותשפיע על כל בנין חייהם. לעיתים הילדים דוקא זקוקים לדמות האב בבית כאבא ממש ולדמות האם בבית כאמא ממש יש להשפיע להם זאת תוך כדי ביסוס הידיעה שיש להם אב ואם ביולוגי שהם חייבים בכבודם, אך גם ל"אבא ולאמא" של הבית הם שייכים בהיותם חלק מבני הבית. ההורים המופקדים על חינוך הילדים חייבים לתת את הדעת על בנין הזהות העצמית ולהימנע מפעולות או אמירות היכולות לפגוע בו ולערער אותו ח"ו.

לשאלתי ענה האדמו"ר שליט"א שזה בסדר שהילדים יקראו לבן או בת הזוג של ההורה הביולוגי שלהם אבא או אמא. הדבר חשוב לילדים שיוולדו בעז"ה לבני הזוג העכשווי, כי אם ימנעו מלקרוא להם או יקראו להם בשמם הפרטי זה עלול לערער את מעמדם בבית בעיני ילדיהם האחרים החיים עימם בבית. כל זאת מתוך הבנה שאין לפגוע במעמד ההורה הביולוגי. אפשר להשתמש בכינוי אחר בשפה אחרת (ממי דדי וכדומה) או לקבל את הסכמתו של ההורה הביולוגי לקרוא לאחר אבא או אמא בלי לפגוע בו.

כמו"כ ניתן להעזר במגשר משפחתי מוסמך ומנוסה או "מתווך" אחר המכובד ומוערך על כל הצדדים על מנת "לעגל פינות" ולהחליק עניינים היכולים לגרום וליצור קרעים וקשיים שונים.

צריך לבקש רחמים וסיעתא דשמיא כבכל תהליך ובפרט בכזה הקשה כל כך. ברוך המקום ברוך גוזר ומקיים. הקב"ה אומנם גוזר קושי ולעיתים אף ניסיון קשה אך הוא גם מקיים, מאפשר ונותן כח וסיעתא דשמיא להתמודד.

דילמה של ילדים בנישואין שניים: כיצד לקרוא לבן/בת הזוג של ההורה הביולוגי?
חז"ל במסכת קידושין (דף ל' ע"ב) אומרים שהשואה הכוללת את כבוד ההורים לכבוד הקב"ה.

לפי דבריהם מבאר הרמב"ן (שמות כ' י"ב) שאביו הביולוגי של האדם הוא אביו האחרון בשרשרת אבותיו והקב"ה הוא האב הראשון - אבי האנושות כולה. כבוד אב ואם נלמד איפה מכבוד הקב"ה וניתן לראות זאת במבנה המצוות בעשרת הדיברות:

א. צווי להאמין במציאות השם ולהודות בכך.

ב. צווי לא לעבוד אלוהים אחרים ח"ו.

ג. לא לשאת שם השם לשוא ולשקר אלא לכבד וליקר שמו.

דיוק באותו אופן חייבים אנו בכבוד ההורים.

א. להודות בכך שהם אבינו ואמנו.

ב. אין אב ואם אחרים זולתם.

ג. ניקר שמם ונכבדם בכל הראוי.

על עניינים אלו נוספו עניינים השייכים להורים דוקא: מאכיל ומשקה, מלביש ומכסה, מכניס ומוציא. זוהי תמצית מצוות כיבוד הורים הנלמדת מכבוד ה'. לאור דברי הרמב"ן הורה לי האדמו"ר מאמשינוב שליט"א להדריך בני זוג העומדים להינשא בזיווג שני ולשניהם ילדים מנישואין קודמים שחייבים הם לחנך את הילדים להכיר בהוריהם הביולוגיים שהם אכן אביהם ואמם ולידעם שאין תחליף להורים הביולוגיים ומצווים הם לכבדם.

לעיתים מנסים בני הזוג הנשואים בזיווג שני להיות ממש אב או אם לילדי בני זוגם. דורשים הם להיקרא אבא או אמא ולהיות מוכרים על ידם כאב ואם לכל דבר וענין.

הדבר עלול ליצור קשיים רגשיים אצל הילדים. הם עשויים להרגיש בוגדים באב ואם שאינם חיים במחיצתם, או בוגדים בזכרם של אב ואם אהובים שנפטרו טרם עת והדבר יצור מתח רב בחיי השגרה הביתית וניכור וחיץ בין בני הזוג העכשווי. דרישה זו מנוגדת לתפיסת הרמב"ן את חיוב מצוות כיבוד אב ואם. אדרבא בני הזוג שנישאו בזיווג שני צריכים לחנך את הילדים הגדלים ומתחנכים בביתם לכבד את ההורים הביולוגיים במצוות ה' ואין זה סותר את הכבוד אותו הם צריכים לחונכם לרכוש לאב או לאם המממדים אותם בפועל. יש ענין לכבד כל אדם מבוגר

הקורס עפ"י תוכנית ועדת גדוה

המכון הישראלי ללמודי נישואין ומשפחה

פותח את שערינו לציבור הרחב לקורס חדש ויחודי: "קורס להכשרת מגשרים משפחתיים"

הגישור הינו הליך ליישוב סכסוכים. המגשר מסייע לצדדים להגיע להסדר מוסכם בכל הנושאים הקשורים במחלוקת בדרך של הידברות ובכך מסייע לצדדים לשמור על מערכת יחסים תקינה ואף לשפרה תוך חיטוכון בזמן ובכסף ומניעת עימותים.

מנושאי הקורס: ניהול משא ומתן, מיומנויות יצירת קשר ועוד... משך הקורס: 60 שעות

הקורס מועבר לגברים ונשים בנפרד

לפרטים וזרשמה: נייד: 058-915978 טל' 02-6413242

רעים אהובים

הבעל משיב: "באמת, אסור לדבר בבית הזה! אבל ברור שלך מותר לצעוק!"
 אופן חיובי יותר: "אני לא מצליחה להירדם, האם תוכל בבקשה לדבר בקול נמוך יותר?"
 הרעיה אומרת: "לא רק שאתה מאחר להגיע הביתה, אתה אפילו לא חושב להודיע לי?"
 הבעל משיב: "אוף, תניחי לי, אפשר לחשוב שאת מחכה לי כל היום!!!"
 אופן חיובי יותר: "אוי, אני כל כך שמחה שהגעת הביתה בריא ושלם, מאוד דאגתי לך! אני מתארת לעצמי שהיה לך קשה להתקשר אליי"
 ובכן נישואין הם חברות שנאמר: "והיא חברתך אשת ברייתך" (מלאכי הנביא ב' יד') חשוב שיהיה רצון בסיסי לכל אחד מבני הזוג להרחיב ולחזק את הידידות במערכת הזוגית, כלומר כל אחד מבן הזוג מתחייב לדאוג לשני ולספק לו צרכים פיזיים וגם רגשיים. זוהי הבטחה המגלה יחס והתחשבות הדדיים, זוהי דרך ודאית להתפתחות חיובית בין השניים להשרשת בית איתן. החברות מאפיינת את השלב הראשוני בנישואין. התמסרות זו צדדית מעוררת תחושה של התאמה ואחדות, ובנוסף לכך גורמת אף "לפריחה" הדרגתית של המערכת ולדבקות הקשר.
 השותפות בנוסף מחזקת את חברות כגון: שותפות בהחלטות, בעול, שותפות ברגשות ובחוויה.
 שיתוף הפעולה במשימות שונות של החיים מספק אושר פנימי, מאפשר צמיחה אישית ובפרט מקרב ומוסיף אהבה בין בני הזוג. מעצם השאיפה להאזין לצרכים של השני, להטיב ולגרום לו נחת רוח כך שהשותפות שנרכשה, מגבירה את הקשר האמוציונאלי (רגשי) של הזוג וגורמת לשינויים חיוביים במשפחה. לאמינות של דבר, ישנו צורך חיובי לכוון את הנישואין להשגות משותפות ולבצע משימות זה עם זה אף על פי כן אין זה מחייב שבני הזוג יבלו את רוב זמנם יחדיו או ישתתפו בפעילויות דומות. זאת ועוד, כאשר התקשורת החיובית שנבנתה ביניהם מאפשרת לכל אחד "לחיות את חייו" מתוך תודעה שהרעות שנוצרה במשך הזמן מחברת ומלכדת אותם מעבר לזמן ולמקום.

הדיבור הוא מכשיר תקשורתי בסיסי ביחסי בני האדם-הוא מאפשר הבעה רגשית, קרבה וחיבור, הצגת משאלות ובאמצעותו ניתן להעשיר את קשרי הידידות.
 רכישת ידידות היא מגמה מרכזית- כל אחד מצפה לחבר שעמו ישוחח בפתיחות ללא חשש ודאגה וביחוד ישיג מערכת יחסים הבנויה על אמון. מסופר על רבי יוחנן שנפטר זמן קצר לאחר מותו של ריש לקיש, החברותא שלו- נגרמה לו עגמת נפש גדולה עד שהחכמים התפללו שימות (בבא מציעא פ"ד, א') האדם מוכרח להתחבר זאת משום שהוא יצור חברתי ואינו סובל בדידות. אומנות הדיבור נקנת מתוך עקרון חשוב: הרצון לשפר את היכולת להתחבר עם השני ולהגיע לידי שותפות, הידוק הקשר מתחזק ע"י מיומנות להגברת יחסים עם הזולת ובהפנמה שהשגת האושר בחיים מותנה גם בכשרון הזה. ככל שנתאמן לשמור על יחסים חברתיים תקינים, כך יחסים אלו יהיו תשתית חזקה לבניית הנישואין. יש לדעת לשוחח מבלי לעורר איום ועוינות בשני, ללא ביקורת והאשמה יש לדעת לבקש דבר מה, מבלי לדרוש אותו. לאור האמור נתייחס מעט כיצד משוחחים ומהי "מיומנות הדיבור?"
 נשן לעצמנו כלל גדול - מהדברים ההכרחיים ביותר להצלחת הנישואין, היא תקשורת טובה בין בני הזוג.
 תקשורת טובה, היא המפתח הדרוש לפתיחת קשיים ומאבקי כוח, דו שיח "כהילכתא" משפר, בהחלט את היחסים בזוגיות. דיון בין בני הזוג צריך להיות חוויה נעימה, בני הזוג צריכים להעביר רגשות מתוך רוח טובה, בזמן מתאים ובדרך הנכונה.
 ובכן, באיזה אופן נביע את הסכמה, מבלי לפגוע בשני?
 הכל תלוי בצורת הגשת ההערה, לכן מומלץ להתאמץ ולהשכיל זאת כדי להימנע מסגנון של טענות. עקרונות אלו הינן דרך רצויה ומקובלת ליצירת אווירה חיובית.
 להלן מספר דוגמאות לצורך המחשה:
 הרעיה אומרת: "אולי תנמיך את קולך כשאתה משוחח בטלפון, אני מנסה לישון!!!"

נקודה למחשבה

משל החבלים

היה היה פצת חבל. חבל חדש, פלט ויזיה.
 במרוצת הזמן ומכורח הנסיבות, משהו לחבל החל מציק
 הוא הרגיש קצת מתוח, מואלף ולא ממש רגוע...
 הוא ניסה להירגע ונחש לעצמו כי זה לא כ"כ נורא
 וכן הסתם, כל חבל צובר בתוכו את לו הצרה.
 ולמרות מאמציו להתחמק, אולי קצת לשכוח,
 טפחה המציאות המרה על סיביו,
 וכרעט ביוטס בהיר- הרגיש הוא נתק אדיר.
 הוא נחצה לשניים, עלמותו נפאמה!
 החבל הוא עושה חושבים: "איפה הייתי?"
 "איך לא הפחתי פחיקת הסיבוי?"
 אק יותר מכל, ניקרה במוחו השאלה החשובה:
 "יוצאני מה עושים?"
 אימץ הוא את מוחו בקדחתו,
 חשב ונחש, ונני יצרים נאלף לפניו: אמון ומינות.
 האחד אמר: "לא נורא, בואו נחבר."
 ואילו האחר מזהיר: "חבל קצר אק פלט - עדיף ומשתלם!"
 זקן, מוצא הוא את עצמו מאזין לזה ומפנה את צורכו
 לאחר
 ושוב, מאזין לאחר ומפנה את צורכו לזה,
 מי מהם צודק?
 החליט הוא לנסות ולתת את אמון, בזה המצוי חיבור
 שהרי פירוד אפשר תמיד לעשות, אפילו באיחור
 "הפסיף הוא את סיביו" וחילף כוחותיו וניסע ללו המלאכה
 כשאופפת אותו מידה לא מוצטה על חרדה,

שהרי את אחיו הקצוות יש לפצץ בטוחה
 מאז, עקרו חלפן להם שנים רבות,
 שנים- מאלות עליות ומרדות, קרעים וקשירות
 ומידצנו היקר, החבל הצציר
 אומנם כבר אינו כה חדש, פלט ויזיה,
 אק פסלו חזיתיק נצבר לא מצט ניסיון אקר ללא ספק,
 את כל אחד מאיתנו יכול להעשיר גדול וקטון.
 עצה ראשונה לחיי חבל איכותיים:
 לרחשי סיבכט, הנוצקים היו תמיד קשובים!
 אל בודאי תוכלו לאחות הרבה מאוד בקיציט עצדיין
 למרבה המזל לא הפכו לקרציט!
 אק אל לכט להיפחף חבלים טירונים
 מטעויות- לככל היותר לאומדים!
 ואט קרה והנתק כבר אינך,
 דעו כי להישאר חצוי לצולמט לא רצוי,
 רצוי לתקן עט אט לפעמיט האימור אינו מושלם
 וההקרבה הנחוצה- הינה כפתחו על אולמט!
 ואט נלכור,
 פשני קצותיו על החבל מחזיקים
 בעל אוישה מצד רציט,
 נשמח! כן- כן- נשמח באלו הקרציט
 אקר בציט, בעלותנו קשר אחר קשר,
 התקצר החבל,
 התקרבו חצאי הנשמות
 והתצמח הידידות.

סניף לונדון

מחלקה מיוחדת לנישואין שניים.

בשורה משמחת!!!

- החלה הרשמה לסדנאות להעשרת הזוגיות לפנייים ופנויות.
- הסדנא כוללת כ- 4 מפגשים שבועיים המועברים ע"י מיטב המרצים בנושא.
- המפגשים ייתקמו בבית הארחה בית וגן כיבוד קל במקום.
- שיחיים - סיוע והכוונה לפנייים/ות במציאת בן/בת זוג.
- מיועד לציבורים: החרדי על כל גונו, דתי לאומי והמסורתי

מטרת המרכז להעניק סיוע והכוונה לפנייים/יות במציאת בן/בת הזוג. בעזרת צוות אנשי מקצוע המתמחים בתחום הנישואין והמשפחה המלווים את בני הזוג ביעוץ, הדרכה והכוונה עד לנישואין

לפרטים: 08-9791510 נייד: 056-301813

חובת הלמידה

מיזוג ואיחוד, מתרחש במקרים רבים מאוד תהליך של פירוק והתפוררות. מדוע? הבעיה נובעת מטעות - טעות לחשוב שדי לנו "בחתן, כלה ואהבה", כי כדי לבצע את המשימה דרוש לנו כלי בסיסי נוסף והוא: הכנה לימודית מתאימה להכשרת בני הזוג לתפקידים הגדול - להיות "אדם".

אין תפקיד בעולם שאין בו שלב מקדים של **ספיגת ידע מכין לתפקיד**. (מורה, גננת, פקיד, נהג וכדומה). אך לתפקיד הנישואין אין הכשרה מתאימה. האם משום שהדבר קל כל כך? או אולי משום שהצלחה מובטחת בכל מקרה? הרי כל כך הרבה זוגות מגיעים לרבנות בשמחה וברצון הדדי כדי למסד את סיפור אהבתם, ותוך זמן קצר או ארוך, מגיעים שוב לרבנות לסיים את דרכם המשותפת כשברוך נותרים פזורים שברי לבבות של בני הזוג בתוספת שברי לבבות צעירים של ילדיהם, ילדים שיגדלו עם תחושת כאב ובלבול.

מדוע אם כן בני הזוג אינם טורחים לרכוש ידע? משום שבטוחים הם שהידע נמצא כבר באמתחתם. הרי בני הזוג לא נולדו אתמול וכבר ראו, שמעו וספגו מהוריהם, ממכריהם וכו'. זה מזכיר לי סיפור חביב והרי הוא לפניכם: "ריח נעים של חביטה קידם את פניו של אברהם בבואו מבית הכנסת. במטבח עמדה זוגתו הצעירה קוצצת בסכין את קצות הנקניקיה שאחזה בידה, ולאחר מכן, צרפה אותה אל המחבת ביחד עם החביטה. אברהם שאל בתימהון את זוגתו, מדוע היא קוצצת את קצות הנקניקיה, אמו מעולם לא עשתה כזאת? הסבירה לו זוגתו שכך ראתה את אימה עושה וכך עושה גם היא. בשבת, עת התארחו בבית הורי זוגתו, שאל אברהם את אימה מדוע היא קוצצת את קצות הנקניקיה? הסבירה לו האם שכך ראתה את אימה נוהגת וכך נוהגת גם היא. לאחר זמן נפגש אברהם עם שבתה של זוגתו ושאלה אודות קצות הנקניקיה. ענתה הסבתא: "יש לי מחבת קטנה שאינה יכולה להכיל נקניקיה שלמה, לכן אני קוצצת את קצות הנקניקיה".

הלקח הנלמד מן הסיפור הוא: **כשעושים מה שרואים אצל אחרים, מנבזים את קצות הנקניקיה (במקרה הטוב).**

אם כן, חובה ללמוד כיצד לחיות ביחד, לקבל הדרכה מתאימה לפני תחילת הנישואין, ויש להמשיך בהדרכה זו גם במהלך הנישואין. ומי שלא זכה עד כה לרכוש את הידע והכלים שיעזרו לו, יכול מעתה להתחיל ללמוד, לעולם אין הדבר מאוחר.

כל זוג נשוי יכול להעשיר ולהעמיק את חייו הזוגיים, ע"י השתפפות במסגרות הדרכה שונות ברחבי הארץ.

"מזל טוב, מזל טוב" נשמעו קולות השמחה כששלומי החתן המאושר שבר את הכוס הראשונה בחייו על רצפת הקמיקה המהודרת שבאולם. הוא הביט ברעינתו הטריה שגם היא נראתה מאושרת. זמן רב הם ציפו ויחלו לרגע זה. במשך השבועות האחרונים הסתובבו שלומי וריקי כסהרורים, סופרים את הימים שעוד נותרו עד לרגע שסוף סוף יתאחדו. ההכנות הרבות סייעו בידם לעבור את זמן הציפייה הקשה עד לרגע המיוחל, והנה זה הגיע. ריקי ושלומי הפכו להיות בעל ואשה.

בפתח האולם ניצב שולחן מתוק שעוצב בטוב טעם. קצפות לבנות וחומות ניצבו בשורות סדורות ובגבהים שונים. התקרובת הוגשה על מצע של בד סטן מבריק ורשת זהב מגולגלת.

מצלמות פוזרו באולם בכדי להנציח את השמחה והפאר. הצלם טרח בעיקר לצלם ולהנציח את הרגע שבו אמר שלומי לריקי: "ראי את השולחן המתוק הזה, כך יהיו חיי נישואינו - מתוקים מדבש". ריקי שומעת את הדברים ומחייכת בשמחה אל שלומי ואומרת: "אכן כן, כאלה יהיו חיינו".

שלומי וריקי לא חשבו לרגע שמה שיישאר להם מכל החתונה היפה האוהבת והמתוקה, הוא רק אלבום מהודר ובו תמונות אהבתם זכרונה לברכה שהלכה לעולמה בעודה צעירה לימים.

האדם השלם בנוי משתי פונקציות: האחת זכר והאחרת נקבה. **ורק במיזוג זה בן, הופכים הם להיות "אדם"**. המיזוג אינו רק אותו "אקט" המתבצע מתחת לחופה שבו החתן אומר לכלה: "הרי את מקודשת..." ועונדים טבעת על האצבע, שוברים כוס, אוכל, שתיה וריקודים.

המיזוג הוא תהליך ארוך שבו בני הזוג מתקרבים זה לזה באופן איטי אך עקבי, תוך כדי הסרת כל המעכבים היוצרים חיץ ביניהם עד שהופכים הם להיות "אחד". "אחד" שפירושו אחדות מירבית בשני מימדים: הרוח והחומר. אז הם זוכים ומתקייים בהם הפס': "זכר ונקבה בראם ויקרא את שמם **אדם**". להיקרא "אדם" זו מטרה נכספת המשותפת לכל המין האנושי. לצורך השגת מטרה זו, סבורים בני האנוש שדי להם בשלושה פריטים והם: חתן, כלה, ואהבה. האם אכן די בכך?

רוב העולם סבור שכן. לכן, אם יש זוג הנמשך זה לזה, וזו לזה, לוקח האיש את האשה ומקדשה ועתה אמור להתחיל הליך של מיזוג כנ"ל. אך למרבה הפלא, למרות שמתחיל להתרחש תהליך, לא זה התהליך שלו קווינו. תחת תהליך של

מדור לפרסומות

יצחק דאי

חבר "איגוד ינר" מנחה נישואין ומשפחה

- ◆ יעוץ והכוונה בזוגיות ושלוש בית
- ◆ התמחות והנחייה בחיי אישות
- ◆ הרצאות לקבוצות
- ◆ בורות בין בני זוג
- ◆ יעוץ אישי
- ◆ 10 שנות ניסיון
- ◆ סודיות מובטחת
- ◆ המלצות מרבנים

נייד: 052-801852

טלפקס: 08-8670310

מכון "לב אל לב"

המכון החרדי בראשותו של הרב תדהר כהן המשרת את הציבור החרדי והדתי בשלום בית ליעוץ והנחייה זוגית ומשפחתית
הרב תדהר כהן למד את נושא הנישואין מפסיכולוגים ואנשי מקצוע.
הטיפול הינו אישי, זוגי ומשפחתי ומשולב ברוח היהדות.
אמון וסודיות מובטחת.

02-5865834 02-5865114
056-650779 רמות ירושלים

כתובת האתר: www.heart2heart.co.il

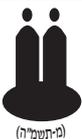
אימ"ל: tidhar@heart2heart.co.il

מכון "בנין עולם"

חדש באזור הדרום
אזון קשבת, ופתרונות לבעיות משפחה וזוגיות
ע"י הרב שלמה לוינגר.
מנחה נישואין ומשפחה
ומנחה בחיי אישות מוסמך
בוגר "המכון ללימודי נישואין ומשפחה"

אבל אהבה וסובלנות!!!

פנו עכשיו לטלפונים:
08-8533908 064-485318

19 שנות ניסיון והצלחה

שיפוטיות לפתויים

בנה קינך

ייעוץ והכוונה לנישואין ◆ לגילאים השונים ◆ לכל גווי היהדות הדתית מכל רחבי הארץ

לכל רמות ההשכלה והעיסוקים ◆ אפשרות ללא ידיעת המועד/דת ◆ אחוזי הצלחה מרשימים ◆ יחס אישי ◆ סודיות מוחלטת

טלפקס: 02-6242428

טלפון: 08-6283263

טלפקס: 03-6133010

טלפון: 06-77614024

טלפון: 06-79933570

ירושלים: רח' המלך ג'ורג' 12 קומה ב'

באר שבע: רח' הפלמ"ח 71 (בסמטה)

רמת גן: מגדלי התאומים בנין 1 קומה 7 חדרים 732-733 (רח' ז'בוטינסקי 33)

ניס (הרביירה הצרפתית):

פריז: